

DECIZIE

08 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Nicolae Craiu, Ion Druță

examinând recursul declarat de societatea comercială „Sanex-Comerț” societate cu răspundere limitată împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2017,

adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Departamentul Instituțiilor Penitenciare din subordinea Ministerului Justiției al Republicii Moldova împotriva societății comerciale „Sanex-Comerț” societate cu răspundere limitată cu privire la rezilierea contractului și încasarea sumei,

c o n s t a t ă

La 01 martie 2017, Departamentul Instituțiilor Penitenciare din subordinea Ministerului Justiției al Republicii Moldova (în continuare DIP MJ al RM) a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății comerciale „Sanex-Comerț” societate cu răspundere limitată (în continuare SC „Sanex-Comerț” SRL) cu privire la rezilierea contractului nr. 69 LP din 19 decembrie 2016 semnat între SC „Sanex-Comerț” SRL și DIP MJ al RM și încasarea din contul pârâtului SC „Sanex-Comerț” SRL în beneficiul DIP MJ al RM suma de 52 561 de lei, ca garanție de bună execuție a contractului, echivalentă cu suma penalității.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 30 martie 2017 (f.d. 42, 46-56) s-a reziliat contractul de achiziții publice nr. 69 LP din 19 decembrie 2016 semnat între SC „Sanex-Comerț” SRL, în calitate de furnizor de bunuri și DIP MJ al RM, în calitate de autoritate contractantă; s-a încasat de la SC „Sanex-Comerț” SRL în beneficiul DIP MJ al RM garanția de bună execuție a contractului, echivalentă cu suma penalității în mărime de 52 561 de lei; și s-a încasat de la SC „Sanex-Comerț” SRL în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 1 576,83 de lei.

La 26 aprilie 2017, SC „Sanex-Comerț” SRL a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 30 martie 2017, solicitând casarea acesteia (f.d. 45).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017 (f.d. 55-56) nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SC „Sanex-Comerț” SRL și s-a comunicat acesteia despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și dovada achitării taxei de stat în mărime de 1 182 de lei, acordându-i-se pentru aceasta un termen de 14 zile de la data recepționării încheierii nominalizate. Totodată, s-a stabilit ședința de judecată pentru 12 septembrie 2017, ora 15.00, în incinta Curții de Apel Chișinău și s-a

explicat apelantei că în caz dacă nu va îndeplini indicațiile instanței de apel, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La 31 iulie 2017, SC „Sanex-Comerț” SRL a depus cerere privind prelungirea termenului de depunere a apelului motivat, deoarece nu i s-a eliberat copia hotărârii întocmite integral a primei instanțe, prin urmare, este în imposibilitate de a formula motivele de fapt și de drept în susținerea apelului declarat. Suplimentar, a solicitat instanței de apel, eliberarea copieii hotărârii Judecătoriai Chișinău (sediul Central) din 30 martie 2017 (f.d. 59)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2017 (f.d. 67-69) s-a respins cererea apelantului SC „Sanex-Comerț” SRL privind prelungirea termenului de depunere a apelului motivat; s-a restituit cererea de apel, pe motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017; s-a remis apelantului cererea de apel cu toate documentele anexate; s-a obligat Inspectoratul Fiscal, prin intermediul Trezoreriei de Stat, să restituie SC „Sanex-Comerț” SRL, în termen de cel mult un an de la data emiterii încheierii, taxa de stat în mărime de 1 182 de lei.

La 26 septembrie 2017, SC „Sanex-Comerț” SRL a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii recurate, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel (f.d. 70-71).

În motivarea recursului menționează că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că hotărârea motivată a fost expediată participanților la proces la 05 mai 2017, or, la acea dată a fost expediat doar dispozitivul hotărârii, nu și hotărârea întocmită integral. Prin urmare, consideră că era întemeiată și urma a fi admisă cererea sa privind prelungirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Conform art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Colegiul consideră calea de atac ca fiind demarată în interiorul termenului legal, deoarece încheierea recurată datează cu 12 septembrie 2017 (f.d. 67-69), iar cererea de recurs a fost depusă la 26 septembrie 2017 (f.d. 70-71), ultima zi legală de exercitare a căii de atac fiind 27 septembrie 2017.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SC „Sanex-Comerț” SRL urmează a fi respins și menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2017, din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă că, prin hotărârea Judecătoriai Chișinău (sediul Central) din 30 martie 2017 (f.d. 42, 46-56) s-a reziliat contractul de achiziții publice nr. 69 LP din 19 decembrie 2016 semnat între SC „Sanex-Comerț” SRL, în calitate

de furnizor de bunuri și DIP MJ al RM, în calitate de autoritate contractantă; s-a încasat de la SC „Sanex-Comerț” SRL în beneficiul DIP MJ al RM garanția de bună execuție a contractului, echivalentă cu suma penalității în mărime de 52 561 de lei; și s-a încasat de la SC „Sanex-Comerț” SRL în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 1 576,83 de lei.

Astfel, la 26 aprilie 2017, SC „Sanex-Comerț” SRL a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 30 martie 2017 (f.d. 45), iar prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017 (f.d. 55-56) acesteia nu i s-a dat curs și s-a comunicat SC „Sanex-Comerț” SRL despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și dovada achitării taxei de stat în mărime de 1 182 de lei, acordându-i-se pentru aceasta un termen de 14 zile de la data recepționării încheierii nominalizate.

Succesiv, la 31 iulie 2017, SC „Sanex-Comerț” SRL a depus cerere privind prelungirea termenului de depunere a apelului motivat, deoarece nu i s-a eliberat copia hotărârii întocmite integral a primei instanțe, prin urmare, este în imposibilitate de a formula motivele de fapt și de drept în susținerea apelului declarat. Suplimentar, a solicitat instanței de apel, eliberarea copiei hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 30 martie 2017 (f.d. 59)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2017 (f.d. 67-69) s-a respins cererea apelantului SC „Sanex-Comerț” SRL privind prelungirea termenului de depunere a apelului motivat; s-a restituit cererea de apel, pe motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017; s-a remis apelantului cererea de apel cu toate documentele anexate; s-a obligat Inspectoratul Fiscal, prin intermediul Trezoreriei de Stat, să restituie SC „Sanex-Comerț” SRL, în termen de cel mult un an de la data emiterii încheierii, taxa de stat în mărime de 1 182 de lei.

Verificând legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2017 prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor cauzei, Colegiul ajunge la concluzia că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural pertinente speței.

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

La caz, Colegiul taxează că, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În sensul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Primordial speței, instanța de recurs consideră necesar de a nota faptul că încheierea de restituire a apelului este indisolubil legată de încheierea de a nu da curs cererii de apel, deoarece potrivit art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în

termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Astfel, în cazul în care apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheiere, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale, iar dacă apelantul nu va îndeplini în termen indicațiile instanței de apel, apelul va fi restituit, or, restituirea apelului este sancțiunea aplicată apelantului de către instanța de apel în cazul neîndeplinirii în termenul acordat a cerințelor indicate în încheierea de a nu da curs cererii de apel.

În speță, Colegiul reiterează că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017 (f.d. 55-56) nu i s-a dat curs apelului declarat de SC „Sanex-Comerț” SRL împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Central) din 30 martie 2017 și i s-a comunicat despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și dovada achitării taxei de stat în mărime de 1 182 de lei, în termen de 14 zile de la data recepționării încheierii nominalizate.

La caz, urmează a fi remarcat faptul că încheierea instanței de apel, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, a fost recepționată de către SC „Sanex-Comerț” SRL, apelantul în speță, la 19 iulie 2017, fapt confirmat prin avizul de recepție DS2000872830AS (f.d. 58). Astfel, prin prisma art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de 14 zile acordat SC „Sanex-Comerț” SRL pentru lichidarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel a început să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice recepționării încheierii instanței de apel, și anume din 20 iulie 2017 și a expirat la ora 24 a ultimei zile din termen, adică că la 02 august 2017.

Instanța de recurs apreciază ca fiind lipsite de substanță argumentele recurentului precum că a fost în imposibilitate de a prezenta cererea de apel întocmită în conformitate cu art. 365 din Codul de procedură civilă, deoarece nu i s-a comunicat hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Central) din 30 martie 2017. Or, din materialele cauzei se atestă indubitabil că, la 05 mai 2017, Judecătoria Chișinău (sediul Central) a expediat în adresa participanților la proces copia hotărârii judecătorești (f.d. 52)

În această ordine de idei, urmează a fi apreciate ca reprehensibile alegațiile recurentului precum că, instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că hotărârea motivată a fost expediată participanților la proces la 05 mai 2017, deoarece la această dată a fost expediat doar dispozitivul hotărârii, nu și hotărârea întocmită integral. Or, copia dispozitivului hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Central) din 30 martie 2017 a fost expediată în adresa SC „Sanex-Comerț” SRL prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc nr. 4587 din 30 martie 2017 (f.d. 44). Astfel, este alogică expedierea repetată a unui act judecătoresc în adresa aceluiași participant la proces.

Mai mult decât atât, instanța de recurs are motive juste de a prezuma că, prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc din 05 mai 2017, părților la proces li s-a comunicat anume hotărârea judecătorească întocmită integral, deoarece această scrisoare datează cu două zile diferență de data întocmirii integrale a hotărârii judecătorești – 03 mai 2017 (f.d. 46-51, 52).

Prin urmare, se deduce că prima instanță a respectat regula prestabilită de art.236 alin. (8) din Codul de procedură civilă, care statuează că, hotărârea integrală se remite participanților la proces în termen de 5 zile, și prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc din 05 mai 2017 a expediat în adresa SC „Sanex-Comerț” SRL

hotărârea Judecătoriai Chișinău (sediul Central) din 30 martie 2017, întocmită integral la 03 mai 2017.

În altă ordine de idei, pornind de la principiul *nemo censetur ignorare legem*, în înțelesul căruia nimeni nu poate fi considerat că nu cunoaște legea, Colegiul prezumă că recurentul cunoaște acțiunile care urmează a fi întreprinse de prima instanță după primirea cererii de apel și consecutivitatea acestora. Prin urmare, SC „Sanex-Comerț” SRL, primind încheierea instanței de apel prin care nu s-a dat curs cererii de apel și i s-a acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor, cunoștea că hotărârea Judecătoriai Chișinău (sediul Central) din 30 martie 2017 a fost întocmită integral și se regăsește la materialele cauzei. Or, conform art. 236 alin. (5) din Codul de procedură civilă coroborate cu dispozițiile alineatului (6) al aceluiași articol, instanța de judecată va întocmi hotărârea integrală în termen de 15 zile de la data atacării.

Astfel, instanța de judecată decelează că recurentul era în drept deplin să uzeze de drepturile sale procedurale și, prin prisma articolului 56 alin. (1) din Codul de procedură civilă, de a lua cunoștință de materialele dosarului, de a face extrase și copii de pe ele, inclusiv de pe hotărârea judecătorească pentru a putea, cu titlu de consecință, să întocmească cererea de apel suplimentară, care să conțină motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea acestuia.

Memoriul relevat supra vădește atitudinea total indiferentă a SC „Sanex-Comerț” SRL în realizarea eficientă și întocmai a propriei căi de atac în ordine de apel, iar pentru omisiunea evidentă, admisă de recurent și, cu titlu de consecință, urmează a fi aplicate sancțiunile procesuale instituite de legea procesual civilă. Or, termenul acordat de instanța de apel întru înlăturarea neajunsurilor ce au servit temei pentru a nu da curs cererii de apel este unul imperativ și peremptoriu, recurentului revenindu-i obligația pozitivă de a lichida aceste neajunsuri în interiorul termenului stabilit, în caz contrar intervenind *uno icto*, cu titlu de sancțiune, restituirea cererii de apel.

În speță, Colegiul găsește relevantă jurisprudența CtEDO, în care Înalta Curte a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (*Van Harn împotriva Germaniei, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Astfel, recurentul fiind interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin executarea în termen a încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017 și depunerii cererii de apel motivate în interiorul termenului-limită acordat de instanța de apel pentru lichidarea neajunsurilor.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2017 a fost emisă cu respectarea normelor de drept pertinente, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de societatea comercială „Sanex-Comerț” societate cu răspundere limitată împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2017 și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Se respinge recursul declarat de societatea comercială „Sanex-Comerț” societate

cu răspundere limitată.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2017, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Departamentul Instituțiilor Penitenciare din subordinea Ministerului Justiției al Republicii Moldova împotriva societății comerciale „Sanex-Comerț” societate cu răspundere limitată cu privire la rezilierea contractului și încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nicolae Craiu

Ion Druță